

Verksamhetsdirektiv år 2019/2020

Fastställt vid ägarrådet den 20 juni 2019

Innehåll

Innehåll.....	2
INLEDNING	3
Ägarnas mål och syfte	3
Bakgrund.....	3
Organisation.....	3
Verksamhetens huvudprocesser	4
VERKSAMHETSDIREKTIV 2019/2020	5
Verksamhetsprocesser	5
Allmänna utgångspunkter	5
Intressebevakning	5
Programbevakning.....	6
Verksamhetsoptimering.....	7
Huvuduppdragsprocesser	9
Horisontella policyområden	9
EU:s kommande budget- och programperiod ge stöd till norra Sverige	9
OECD ge fortsatt stöd för Övre Norrland att utvecklas utifrån Europa 2020	10
Territoriell samverkan utifrån det Europeiska Arktis	11
Vertikala policyområden: Fokusområden.....	14
REGIONAL UTVECKLING.....	14
Sammanhållningspolitik för regional kapacitetsuppbyggnad	14
INNOVATIONSUNIONEN.....	15
Forskning och Innovation för Europeisk Excellens	15
Smart specialisering genom kreativa kluster och digitala agendan	16
INRE MARKNAD	17
Transport och infrastruktur för regionalt sammanlänkat Europa	17
Råvarutillgångar och utveckling: Mineraler, metaller, skog & energiproduktion	19
Marknads- och näringslivsutveckling för konkurrenskraftiga småföretag.....	20
ATTRAKTIV LIVSMILJÖ	21
Miljöriktig, hälsosam och klimatsmart tillväxt	21
Kreativ kompetensutveckling med lockande upplevelser	22

INLEDNING

Ägarnas mål och syfte

North Sweden European Office, North Sweden (NS), är Norrbottens och Västerbottens gemensamma organisation med uppdrag att strategiskt ta del av och påverka viktiga policyområden i EU av betydelse för ekonomisk och hållbar tillväxt i hela regionen, som sammantaget utgör EU:s programområde Övre Norrland.

Bakgrund

North Sweden startade den 1 september 1997. Huvudmän var Länsstyrelserna, Landstingen och Kommunförbunden i Norrbotten respektive Västerbotten samt Norrlandsfonden. Den 1 september 2000 tillkom Handelskamrarna och Företagarnas organisationer samt Umeå Universitet och Luleå Tekniska Universitet. Vid uppstarten av projektperioden 2009 upphörde Norrlandsfonden att vara huvudman och Region Västerbotten ersatte Kommunförbundet Västerbotten och Länsstyrelsen Västerbotten. Länsstyrelsen Västerbotten har även efter det genom avsiktsförklaringar givit fortsatta årliga bidrag till North Swedens verksamhet.

North Sweden har sedan starten drivits i projektform med återkommande utvärderingar och utredningar. Inför projektperioden från och med 2014 gjordes en genomlysning av verksamheten, där frågan om en ändrad organisation och placering av verksamheten samt ambitionsnivån för den utreddes och diskuterades. Verksamheten koncentrerades till kontoret i Bryssel och även om projektformen kvarstod uttalades en ambition och målsättning om ett långsiktigt åtagande för North Sweden från huvudmännens sida. För att komma mer i fas med EU:s programperiodcykler valdes en treårig projektperiod.

Inför innevarande projektperiod med start 2017 togs det fram, utifrån beslut och inriktningen för perioden 2014—2016, ett förnyat avtal mellan huvudmännen. Ett sjuårigt samarbetsavtal för North Sweden European Office undertecknades av samtliga huvudmän varvid det nybildade Region Norrbotten ersatte tidigare Norrbottens Läns Landstinget och Kommunförbundet Norrbotten ändrades till Norrbottens Kommuner.

Organisation

Huvudmän för North Sweden under projektperioden 2017—2023 är enligt avtalet Region Västerbotten, Region Norrbotten, Länsstyrelsen Norrbotten, Västerbottens Läns Landsting, Norrbottens Kommuner, Umeå Universitet, Luleå Tekniska Universitet, Norrbottens Handelskammare respektive Västerbottens Handelskammare samt Företagarna i Västerbotten respektive Norrbotten. Det inbördes förhållandet mellan huvudmännen regleras i ett samarbetsavtal och verksamheten leds av en styrelse med elva ledamöter som representerar respektive huvudman.

Vid ett årligt Ägarråd, företrädesvis förlagt till före halvårsskiftet respektive år, med samtliga huvudmän och till vilket också Länsstyrelsen Västerbotten utifrån sitt årliga bidrag adjungerats, väljs styrelseordförande samt behandlas verksamhetsdirektiv och styrelsens verksamhetsberättelse. Styrelsen utser ansvarig direktör och fastställer

utifrån ägarrådets måldokument en verksamhetsplan och budget samt följer därutöver den löpande verksamheten.

North Sweden har sitt huvudsäte och kontor i Bryssel. Projektet ligger formellt inordnat under Region Västerbotten med Region Västerbottens organisationsnummer som också North Swedens. Region Västerbotten sköter administrativt stöd till North Sweden och ombesörjer tillsammans med Länsstyrelsen Norrbotten att vara anställande myndigheter för personalen och de erhåller i utbyte för det årlig ersättning från North Sweden.

I och med att Regionförbundet Västerbotten från och med 2019 är en del av Landstinget Västerbotten i det nya Region Västerbotten, företräder det samlade Region Västerbotten de tidigare två organisationerna. Det innebär också att North Sweden organisatoriskt går in under den nya regionbildningen. I samband med detta har också Länsstyrelsen Västerbotten aviserat att de upphör med sitt bidrag i och med att de projektmedel som tillhandahållits från och med 2019 också flyttas över till Region Västerbotten som ansvarig myndighet för de regionala utvecklingsfrågorna. Under 2019 kommer därför att ske processer för att sortera ut de justeringar och förhållanden som följer av dessa förändringar. Det länkar också till under 2018 återupptagna diskussioner för en utökad samverkan med regionerna för Mid Sweden och förutsättningarna för ett eventuellt samlat kontor inom ramen för verksamhetsoptimering.

Verksamhetens huvudprocesser

North Swedens mervärde för sina huvudmän är att med god hemmaförankring vara regionens företrädare på plats i Bryssel. North Sweden ska vara en bidragande strategisk resurs för uppdragsgivarna i Norrbotten och Västerbotten gentemot EU, för i sin tur huvudmännens möjligheter till egen och samlad styrd regional utveckling med relevanta kopplingar till EU:s processer, plattformar och stödmekanismer.

North Sweden ska inom av huvudmännen givna uppdrag och ekonomiska ramar uppfattas som en professionell och kompetent kraft för regionens aktörer och gentemot andra parter i EU. Verksamhetens prioriteringar styrs därvid av anslagna ramar utifrån fastslagen verksamhetsinriktning.

För att nå de uppdrag som fastställts av huvudmännen arbetar North Sweden med fyra huvudverksamhetsprocesser:

- Bevakning,
- Information,
- Påverkan,
- Rådgivning.

Fokus för att möta huvudmännens ambitioner med North Sweden är och ska vara policyarbetet. Programkompetens ska finnas för att från North Swedens sida vara uppdaterad i de för det huvudsakliga policypåverkansuppdraget väsentliga delar som berör frågor kring EU:s stöd- och finansieringsinstrument. Genom det kan North Sweden också för sin del bidra till det behov som finns av den kunskapen från aktörer runtom i regionen.

VERKSAMHETSDIREKTIV 2019/2020

Verksamhetsprocesser

Allmänna utgångspunkter

Norra Sverige är en viktig och aktiv del av EU och bidrar till det europeiska mervärdet. Regionen ska vara informerad om EU, dess politik och processer samt den finansiering som är av intresse för Övre Norrland. Genom att lyfta fram regionens mervärde och förutsättningar kan EU:s beslutsfattare få ökad förståelse för norra Sverige och värdet av att föra en politik som gagnar utvecklingen i regionen. North Sweden ska vara en öppen och tillgänglig organisation som *bevakar, informerar, påverkar och ger rådgivning* i frågor som har betydelse för regionen utifrån huvudmännens prioriteringar och bidrar till att uppmuntra regionens aktörer att aktivt delta i EU-samarbetet och ta del av EU:s finansieringsmöjligheter för att utveckla den egna verksamheten.

North Sweden ska bedriva sin verksamhet inom av ägarna utpekade prioriterade policy- och insatsområden och kunna ge dels relevant information om EU till regionens aktörer, dels för regionen relevanta aktörer i EU nödvändig kunskap om Övre Norrland. Det ska finnas ett tydligt jämställdhetsperspektiv i verksamheten. North Sweden ska vara transparent och tillgängligt inom ramen för gällande offentlighetsregler. Kommunikation är av avgörande betydelse för huvudmännens möjligheter att såväl se nyttan med som kunna dra nytta av North Sweden och ska därför genomsyra verksamheten.

Intressebevakning

Intressebevakning är av strategisk betydelse för att regionens aktörer tidigt ska kunna uppmärksamma och påverka EU:s beslutsprocesser inom områden av betydelse för regionens tillväxt och hållbara utveckling. Policybevakning och påverkan inom av huvudmännen utpekade intresseområden är därför en huvuduppgift för North Sweden.

North Sweden är en resurs för att synliggöra regionen på EU-arenan och stärka regionens samarbete med EU:s olika institutioner och nätverk. Intressebevakning och påverkan förutsätter god insikt om såväl EU:s beslutsprocesser och var en fråga ligger, som sakfrågan som sådan. Det krävs också goda kunskaper om regionen, dess aktörer och deras prioriteringar samt hur förslag inom EU kan komma att påverka den egna regionen. North Sweden ska utifrån det arbeta med de frågor som är av intresse för näringsliv, universitet och offentlig sektor i Övre Norrland. North Sweden har en viktig roll som bärare av strategisk information i EU-frågor både från Bryssel till regionen och vice versa. North Sweden ska kunna erbjuda anpassad information och relevanta kontakter samt aktiviteter såsom seminarier och studiebesök för hemmaaktörerna. Möjligheterna att påverka är störst om regionens aktörer agerar samfällt och North Sweden kan fungera som en plattform för sådan samhandling och processer.

Stöd till regionens aktörer vid utformning av strategier och positionspapper inom viktiga policyområden är en integrerad del av North Sweden verksamhet.

Samarbetsorganen Europaforum Norra Sverige, EFNS, för de fyra svenska nordligaste

länen samt Northern Sparsely Populated Areas, NSPA, för norra Sverige, norra och östra Finland samt Nordnorge är därvid viktiga organ. Dels avseende verksamhetsinriktning utifrån de beslut som fattas i dessa nätverk, dels för löpande samverkan i Bryssel.

Under 2019 och 2020 agerar North Sweden sekretariat för Brysselkontoren inom NSPA enligt den arbetsordning som arbetades fram under 2018 och kopplat till det innehar också North Sweden det politiska ordförandeskapet i styrgruppen för NSPA. Det ställer ytterligare krav på North Sweden att utöver att vara fortsatt drivande i nätverket också hålla ihop arbetet och se till att NSPA upprätthåller sitt goda renommé i EU och kan spela en fortsatt avgörande roll i många viktiga processer såsom förhandlingarna om kommande programperiod och EU:s arktiska politik med mera. Det är därför av stor vikt och ett tydligt fokus för arbetet under de kommande åren att styra upp och hålla i NSPA.

North Sweden måste ha väl utvecklade kontaktnät och kunna agera professionellt och hemtamt både i Bryssel och den egna regionen. North Sweden ska via hemsida, nyhetsbrev och Facebooksida samt vid behov egna kunskaps- och dialogmöten hålla huvudmän och intressenter uppdaterade om det arbete som görs och det som sker i EU av intresse för regionen. North Sweden ska även ha kommunikationskanaler mot Brysselarenen för att nå ut med information som strategiskt gynnar regionen. North Sweden är en plattform för regionens närvaro i Bryssel, såväl genom specifika arrangemang inklusive studiebesök, som genom kontinuerlig löpande bevakning och intressepåverkan och att kunna ge strategiskt stöd för regionens aktörer gentemot EU i det som har betydelse för regionens långsiktiga utveckling. Fokus är den strategiska intressebevakningen. Det är genom samverkan som framgång nås och Europaforum Norra Sverige, EFNS, samt Northern Sparsely Populated Areas, NSPA, är väsentliga för sådan samhandling i EU, där rollen för North Sweden som sekretariat för NSPA 2019-2020 är särskilt prioriterat att hålla i.

Programbevakning

Programbevakning handlar om EU:s finansieringsinstrument. Påverkan på programmets utformning och innehåll sker inom ramen för intressebevakning och påverkan. North Sweden ska vara ett stöd för att regionens aktörer ska kunna dra nytta av EU:s fonder och program utifrån de regionala strategierna och EU:s intentioner, även om fokus för North Sweden är att bereda marken inför nästa programperiod för att tillförsäkra ett fortsatt motsvarande stöd från EU gentemot Övre Norrland.

North Sweden ska utifrån kunskap inom utpekade policyområden ha kompetens och möjligheter att ge rådgivning till regionala aktörer så att de kan dra nytta av EU:s stöd i sitt utvecklingsarbete. Det är av vikt att regionens aktörer använder sig av det "erbjudande" EU tillhandahåller i form av de olika program och fonder med flera instrument. De regionala och nationella struktur- och investeringsfonderna är ett första steg för regional kapacitetsuppbyggnad, men mer fokus krävs på att via EU:s så kallade sektorsprogram och forskningsfonder kunna växla upp de samlade insatserna. Det finns också ett uttalat sådant önskemål från EU:s sida.

Utgångspunkten är de egna lokala och regionala utvecklingsstrategierna och att utifrån dem göra investeringsprioriteringar för vad som ska stödjas och med det som bas se vilken extern finansiering som finns att söka. North Sweden ska när det efterfrågas

kunna bistå aktörerna för ökad kunskap om och förståelse för fonderna och programmen och hur det hänger ihop kopplat till de EU:s strategier. Grunden är kommunikation direkt till de regionala aktörernas experter samt via North Sweden hemsida och informationstillfällen gentemot utvalda målgrupper, såsom småföretagare, forskare och kommuner. På förfrågan kan även introducerande rådgivning ges med hänvisning till rätt instanser för projektgenomförande, framförallt i samarbete med och på inbjudan av huvudmännen, kommuner, näringslivets organisationer och andra.

North Sweden ska löpande synliggöra nyheter och ansökningsomgångar avseende program och projekt som utlyses samt medverka till initiala kunskaper samt möjligheter och kontakter för regionala aktörer att gå in i EU-projekt och etablera samarbete med andra aktörer i EU. Det renodlade ansökningsarbetet och programgenomförandet utförs av regionens aktörer. North Sweden medverkar med sina kunskaper för insatser som stödjer hemmaaktörernas möjligheter till EU-finansiering och ska till regionens aktörer kunna visa på hur EU:s instrument hänger ihop i samklang med intentionerna från EU. North Sweden ska också arbeta för att regionens aktörer får attraktiva och relevanta förfrågningar att ingå in konsortier och projekt genom att marknadsföra regionen mot Brysselarenan som en attraktiv projektpartner inom dess prioriterade områden.

Verksamhetsoptimering

North Swedens innevarande projektperiod löper från 2017 till 2023. Efter ett antal år med oförändrade och något minskande ramar sker från och med 2018 en viss uppräknings utifrån löneindex. Det är dock fortsatt krav på återhållsamhet för en ekonomi i balans och därmed ett fortsatt fokus på att med tillställda medel tillhandahålla en maximalt effektiv verksamhet och flexibilitet för förändringar inom ramen för nuvarande samverkansavtal. Det ska också ses i ljuset av ombildningar på huvudmannasidan och finansiärer som kan påverka verksamheten.

Även om verksamheten har sin bas i Bryssel, är det av vikt att North Sweden upplevs som tillgänglig och nära till för huvudmännen och regionens aktörer och finns med som en självklar del i de regionala processerna och aktiviteterna i det som har koppling till EU. North Sweden ska utifrån sitt uppdrag uppfattas som en konstruktiv partner som levererar mervärden för aktörerna i hemmaregionerna i deras arbete för regional utveckling. North Sweden kan och ska för den skull inte vara överallt alltid och måste för balans i sina tillgängliga resurser ha ett tydligt fokus på de uppdrag och målsättningar som ställts upp inom av ägarna utpekade policy- och insatsområden, med i sin tur koppling till de regionala strategier som huvudmännen beslutar om respektive plattformarna Europaforum Norra Sverige samt NSPA.

Mot den bakgrunden ska North Sweden se till att inom givna ramar finnas där verksamheten behöver finnas för att ytterst leverera de resultat och målsättningar som ställts upp. Det förutsätter också att huvudmännen är tydliga beställare gentemot North Sweden och kan ta emot och omhänderta det North Sweden i sin tur levererar utifrån processerna i EU. Verksamhetens styrdokument i form av Ägarrådets verksamhetsdirektiv, styrelsens verksamhetsplan och uppföljningen i form av verksamhetsberättelsen är redskap för verksamhetsprioriteringar och huvudmännens styrning och uppföljning. I och med att verksamheten från och med 2019 inordnas i det

nya samlade Region Västerbotten är det av vikt att få de förändrade administrativa rutiner och stödfunktioner som följer av det på plats så smidigt som möjligt för att kunna fokusera på det egentliga verksamhetsuppdraget.

Inom ramen för eftersträvd samhandling inom hela EFNS, till gagn för Övre Norrland, kan också de samlade resurserna maximeras genom samverkan med Mid Sweden. Det har under 2018 på olika sätt kunnat etableras mer av samhandling mellan kontoren att bygga vidare på. Till det kommer den diskussion som åter initierades under 2018 om ett samgående genom en upplyft förfrågan om möjligheterna för Jämtland Härjedalen och Västernorrland att kunna träda in som nya parter i North Sweden. Inom och mellan ägarna i North Sweden har denna fråga diskuterats parallellt med motsvarande diskussion i regionerna för Mid Sweden. Det är en process som under 2019 får en fortsättning för eventuella slutgiltiga ställningstaganden. Det är en fråga på ägarnivå att lösa ut, men med beredskap för kontoret att kunna bistå och agera utifrån de inriktningsbeslut som kan bli, utöver en fortsatt utvecklad samverkan med Mid Sweden-kontoret inom ramen för framförallt Europaforum Norra Sverige och NSPA.

I och med det etablerade gemensamma Stockholmskontoret mellan Region Västerbotten och Region Norrbotten finns också en ytterligare ökad gemensam yta att framåt utveckla för de policyfrågor som för Övre Norrland är gemensamma gentemot nationell nivå respektive EU, även om fokus för North Sweden European Office är och ska vara den europeiska nivån och det som sker i EU.

Utöver att utifrån Övre Norrlands intressen bereda mark för den nya programperioden från 2021 och framåt i EU, "post 2020", har de gångna åren också inneburit ett omfattande arbete med att successivt uppgradera kontoret. Under det kommande året ska pågående uppgradering av IT-plattformarna för bland annat effektivare kommunikation via hemsida, nyhetsbrev med mera slutgiltigt vara på plats.

North Sweden ska fokusera på att säkerställa en Brysselbaserad verksamhet, som gentemot huvudmännen och regionens aktörer upplevs som en nära, tillgänglig, relevant och konstruktiv partner i det som kopplar till regional utveckling med bäring på EU inom ramen för av huvudmännen utpekade prioriteringar. Under året ska insatser slutföras för att utveckla North Swedens IT-verktyg och verksamhetsprocesser, inklusive att få rutiner och administrativa processer på plats kopplat till att kontoret inordnas under det nya Region Västerbotten, för att kunna leverera det som efterfrågas av huvudmän, finansörer och regionala aktörer. Utifrån samverkan inom EFNS ges också möjligheter för arbetsfördelning med Mid Sweden-kontoret att bygga vidare på, med även beredskap för förändringar på ägarsidan vid en fortsatt diskussion om utökad geografi för North Sweden, och inom ramen för samverkan mellan Norrbotten och Västerbotten kan samverkan med Stockholmskontoret kring gemensamma policyområden därtill ytterligare utvecklas för en tydlig arbetsfördelning i de frågor som samspelar mellan nationell nivå och North Sweden European Office fokus på EU.

Huvuduppdragsprocesser

Horisontella policyområden

North Sweden har utifrån sitt uppdrag ett antal fokusområden (*vertikala policyområden*) att bevaka och påverka. Dessa inordnas inom North Sweden i fyra tematiska huvudarbetsområden: *Regional Utveckling, Innovationsunionen, Inre Marknad* samt *Attraktiv Livsmiljö*. De har i sin tur kopplingar till övergripande långsiktiga policyfrågor (*horisontella policyområden*), som sträcker sig över flera policyfält. Dessa långsiktiga policyfrågor går in i och ska integreras i arbetet med alla North Swedens fokusområden. De utgör samtidigt en samlad grund för särskilt arbetsområdet *Regional Utveckling*.

EU:s kommande budget- och programperiod ge stöd till norra Sverige

Förberedelserna för nästa programperiod från 2021 och framåt pågår inom EU och de under 2018 av EU-kommissionen framlagda förslagen förhandlas under 2019 i Europaparlamentet och Ministerrådet, även med de osäkerheter som under 2019 är runt Storbritanniens utträde ur EU, valet till Europaparlament och en ny EU-kommission att tillträda. Den övergripande långtidsbudgeten, the Multiannual Financial Framework, MFF, och de konkreta regleringarna för de olika budgetområdena inklusive de fonder och program som direkt berör norra Sverige, som nu är föremål för dessa förhandlingar, går i huvudsak i norra Sveriges önskade riktning och huvudfokus för North Sweden är därför att tillse att det också blir utfallet i de beslut som är aviserade mot slutet av 2019 eller en bit in på 2020 inför implementering och programuppstart 2021 och framåt.

North Sweden ska kunna ge fortsatt stöd i genomförandet 2014—2020 inom utpekade insatsområden, men framförallt medverka till att Övre Norrland är med i processerna avseende kommande beslut utifrån pågående förhandlingar för nästa programperiod, för att säkerställa att utfallet blir det önskade inom de prioriterade områdena. Det görs inte av sig självt och är på många plan av vikt att positionera sig i en värld med många andra aktörer och intressen på Brysselarenan inför det som blir inom många delar ytterligare krypta budgettramar för EU, utöver neddragningar redan i lagda förslag.

Genom de verktyg som finns från EU:s sida, såsom exempelvis det som kallas Smart Specialisering, S³, European Partnerships (så som Europeiska Innovationspartnerskap, EIP) och Knowledge and Innovation Communities, KIC) kan regioner ta en starkare roll på EU-arenan kopplad till den egna regionala utvecklingen i direkt dialog med EU-nivån. Till det kommer det ökande fokus i EU på investeringar och låneinstrument öppna för alla att ta del av, såsom fonden för strategiska investeringar, EFSI, att för nästa programperiod kallas InvestEU, framför den regionalt fondbaserade sammanhållningspolitik som varit rådande. North Sweden ska i det delvis nya EU-landskapet vara en strategisk resurs för Övre Norrlands intressen.

North Sweden måste kunna föra fram det som gör att EU ser vikten av att fortsatt lyfta fram Övre Norrland som ett för hela EU intressant område att arbeta särskilt med och på olika sätt se värdet av att stödja och uppmärksamma. För att göra det gäller det att bygga allianser och gentemot EU etablera plattformar som ger styrka och trovärdighet till den egna argumentationen och intresse från EU att samverka med och bidra till norra Sverige och de intressen och prioriteringar som regionens aktörer önskar få stöd för.

Målsättningen är att North Sweden ska vara en strategisk resurs för regionens aktörer, kopplat till plattformarna Europaforum Norra Sverige samt NSPA, för relevant informationsförmedling till hemmaaktörerna och påverkan gentemot EU:s institutioner, för att inför kommande programperiod, från EU:s sida fortsatt uppfatta Norra Sverige som en konstruktiv och relevant partner som levererar mervärden till Europa och därmed intressant från EU:s sida att ge ett fortsatt utvecklingsstöd i linje med de regleringar för de nordliga glesbefolkade områdena som beslutats om för 2014—2020 och som också är föreslaget från EU-kommissionen i det som förhandlas om i EU för nästa programperiod 2021—2027 att slå vakt om gentemot Europaparlamentet och Ministerrådet.

OECD ge fortsatt stöd för Övre Norrland att utvecklas utifrån Europa 2020

Över hela EU-budgeten och dess konkretiseringar vilar EU:s tillväxtstrategi, den så kallade Europa 2020-strategin. Den bygger på pelarna *smart, hållbar* och *inkluderande tillväxt*, för att skapa ett konkurrenskraftigt och hållbart Europa till år 2020. North Sweden ska kunna redovisa denna strategi och nyttan med den för att stödja utvecklingsarbetet i regionen och uppmuntra att det ligger i samklang med EU:s och den nationella nivåns arbete och det som kallas smart specialisering för regional konkurrenskraft, som EU trycker än mer på för kommande programperiod.

Europa 2020-strategin är ännu en plattform för det regionala utvecklingsarbetet. Det är av vikt för North Sweden att gentemot EU påtala regionens strävan till att fortsatt vilja koppla upp sig mot övergripande policys och målsättningar i EU även om en motsvarande ny uppdaterad strategi inte presenterats från EU:s sida. Norra Sverige har ett intresse av att genom North Sweden bidra till att i EU inom ramen för gemensamma överordnade strategier vidmakthålla en partnerskapsprincip för dialog mellan EU, nationell och regional nivå om dem och genomförandet av dem.

Utöver kända aspekter som gleshet, kargt klimat och perifert/långa avstånd, har delar av regionen en negativ befolkningsutveckling med demografisk obalans. Det är en demografisk utmaning där norra Europa ligger före framtida utveckling inom stora delar av EU. Huvudmännen ansvarar för arbetet med detta, men North Sweden kan vara en aktör på huvudmännens uppdrag för att lyfta problematiken på Europeanivå. Utmaningen ligger i att för Norra Sverige i sin helhet skapa attraktivitet som ger inflyttning och kompetensförsörjning och gentemot EU visa på vägar för att nå dit och därmed i gengäld fortsatt intresse från EU att bidra till det genom relevanta fonder och program och andra plattformar för stöd och utbyten.

Inför nuvarande programperiod genomfördes ett arbete för att etablera nätverket Northern Sparsely Populated Areas genom att ta fram rapporter och underlag för den egna argumentationen gentemot EU. För att följa upp och fördjupa det inför kommande programperiod tog North Sweden initiativ till att göra en studie för hela NSPA i regi av OECD, som är ett respekterat analysorgan med en etablerad metod för att ta fram så kallade "territorial reviews". Det är en viktig investering som stöd för regionernas eget utvecklingsarbete och som också bidrar till fördjupade möjligheter att etablera ett synligt strategiskt arbete över gränserna inom NSPA, som befäster regionen som en pålitlig partner som levererar i enlighet med det EU:s aktörer önskar.

OECD ger en trovärdighet och diskussionsytor och underlag i dialogen med EU i de förhandlingar som nu pågår inför kommande programperiod som överlag underlättar att föra fram regionens samlade utmaningar inom de enskilda regionerna, för NSPA samt gentemot EU:s aktörer men också nationell nivå, inte minst behovet av infrastruktur och innovationssatsningar med fokus på smart specialisering.

OECD lanserade parallellt med sin studie över NSPA också under 2016 en Regional Outlook med fokus på hållbar tillväxt i landsbygdsområden, som i samspel med NSPA-rapporten ger underlag för en bredare diskussion om stöd för tillväxt utanför storstäderna. Det kan också kopplas till North Swedens initiativ inom EFNS om att etablera ett Smart Sparsely Populated and Rural Regions, "Smart Region", som också en del av en strategi att från Norra Sverige och med hela NSPA-området som bas visa på potentialen för innovation och utveckling till gagn för EU vid sidan av befintliga storstadssatsningar. North Sweden ska fortsatt utveckla det arbetet, som burit frukt i att vända på perspektiven till att också uppmärksamma innovationspotentialen i även icke-urbana områden. I det sammanhanget kan plattformar som EU:s EIP Smart Cities och motsvarande vara verktyg för att få in bredare perspektiv till gagn för regionens aktörer.

EU:s överordnade strategier och stöd bör överlag tydligare avspegla olika regioners olika behov. Det är av vikt att North Sweden medverkar till att Övre Norrlands aktörer och perspektiv ges plats, för att EU fortsatt ska kunna bidra till att stärka Norrbottens och Västerbottens utvecklingsarbete i samklang med EU.

Målsättningen för North Sweden är att vara en strategisk resurs för att utifrån den OECD-studie för NSPA som tagits fram, kunna bidra till att den får en betydelse för det regionala utvecklingsarbetet, både hemåt och gentemot EU, och ett redskap för att underlätta möjligheterna att komma i dialog med EU om regionens möjligheter och utmaningar i de pågående förhandlingarna. Särskilt fokus är att kunna använda studien som underlag för EU:s fortsatta stöd till norra Sverige för att nå målen inom EU:s tillväxtstrategi Europa 2020 och dess möjliga efterföljare med kraven på smart specialisering som OECD-studien också lyfter fram och att EU:s framtida strategier ska vara anpassade till norra Europas specifika förutsättningar, inte minst för att möta den demografiska utmaning stora delar av Övre Norrland står med. Överlag ska North Sweden bidra till att bredda nuvarande storstadsfokus i EU till att bättre passa för regionens förutsättningar.

Territoriell samverkan utifrån det Europeiska Arktis

North Sweden ska skapa möjligheter och arenor för regionens aktörer att påverka och medverka i det gränsöverskridande EU-samarbetet, såväl samarbete på makroregional nivå som över gränserna i regionen. EU bygger på samverkan över gränserna och från EU:s sida är det också en grund för viljan att ge stöd till regionala satsningar.

På det övergripande planet finns i EU ett tydligt arktiskt intresse och i det sammanhanget är Övre Norrland en del av det som tillsammans med norra Finland politiskt räknas till EU:s arktiska områden. Det är det som gör att EU också kan göra anspråk på egna arktiska intressen. Det är av vikt för North Sweden att se till att vara en fortsatt relevant diskussionspartner i EU:s arktiska arbete och att de regionala intressena också tas hänsyn till i den storpolitik som annars i mycket präglar de arktiska

frågorna. Genom det arbete som North Sweden genom framförallt NSPA gjort, redovisar den från 2016 nya integrerade Arktiska politiken för EU ett tydligt regionalt utvecklingsperspektiv med norra Sverige och Europa i blickfånget.

North Sweden har genom NSPA följt upp detta och utgör idag en tydlig samarbetspartner för EU-kommissionen i utvecklingen av policyn och det "Arctic Stakeholder Forum" som genomförts med NSPA i mycket fokus för att från EU ta fram de mer konkreta investeringsprioriteringarna i Arktis för EU att framåt fokusera på genom bland annat en årlig EU-arktisk konferens, Arctic Forum, i den europeiska arktiska regionen som North Sweden agerat för att den första sådan konferens går av stapeln i Övre Norrland under 2019. Det kopplar i sin tur direkt till diskussionen om framtidens regionalpolitik och vilket stöd Övre Norrland kan få från EU, inklusive andra insatsområden såsom transport- och infrastrukturpolitik, forsknings- och innovationspolitik med mera riktat till norra Sverige. Det är viktiga perspektiv att slå vakt om i den översyn som under 2019 görs inom EU av den gällande arktiska policyn.

I det sammanhanget spelar även den av North Sweden inom NSPA initierade så kallade Arktiska Investeringsplattformen, som nu arbetas med, en roll för att synliggöra regionen och dess särskilda behov och förutsättningar. Det visar på regionens intresse av att använda EU:s investeringsmedel i den strävan EU-kommissionen har om att öka investeringstakten genom den Europeiska Investeringsbanken och därmed även vara av intresse för EU och andra att i sin tur överlag bistå och stötta via olika instrument.

North Sweden ska också med den arktiska dimensionen för handen fortsatt stötta regionens intressen i Barents-Arktiska samarbetet utifrån det som har koppling till och gör regionen intressant för EU. Det särskilt som Sverige innehar ordförandeskapet i Barentssamarbetet och Övre Norrland som Sveriges Barentsregioner medverkar i det och EU Arctic Forum också läggs i samklang med Barents Ministermöte i Umeå. Det kan också knytas till EU:s så kallade Nordliga Dimension med sitt fokus på EU:s nära omgivning, såsom för nordligaste Europa Norge, Grönland och inte minst Nordvästra Ryssland, med Övre Norrland mitt i de intressena från EU, även med de svårigheter som just nu finns i det utbytet. Det finns inom EU en insikt om vikten av långsiktigt lokalt utbyte för att skapa ömsesidigt förtroende. De möjligheter som finns för att från EU göra förberedande investeringar i våra regioner för framtida utbyte över gränserna i hela det nordliga Europa ska därför fortsatt stötta från North Swedens sida.

Till det kommer EU:s Östersjöstrategi som också har en central roll för EU:s nordliga områden och där North Sweden genom bland annat det informella Baltic Sea Group, iBSG, kan bidra till att regionen tar del i Östersjöarbetet på Brysselarenan, utöver att regionens aktörer medverkar i olika fora. Region Norrbotten och Region Västerbotten håller i sekretariatet för Östersjökommissionen inom CPMR (Conference of Peripheral Maritime Regions) med placering på North Sweden i Bryssel, som förstås är en fortsatt nära samverkansmöjlighet för North Sweden för maximal ömsesidig nytta, dels för ett ökat fokus i EU på de norra delarna av Östersjön inklusive kopplingen till den arktiska regionen, dels som gemensam plattform för det regionala utvecklingsarbetet på hemmaplan i samspel med övriga Östersjöregioner och andra.

Målsättningen är att Norra Sverige genom North Sweden på Brysselarenan ska vara en samarbetspartner som fortsatt för in de regionala perspektiven i EU:s Arktiska policyarbete utifrån EU:s integrerade politik för Arktis och den genomförda samrådsprocessen om EU:s investeringsprioriteringar i de egna arktiska områdena till vilka Övre Norrland hör och att EU fortsatt ser norra Sverige som en relevant partner för arktiska aktiviteter och investeringar samt fortsatt i EU:s fokus också i den översyn som under 2019 görs av policyn. Överlag kan i det sammanhanget det regionala utbytet inom Barents och Nordkalotten men framförallt NSPA bidra till att i EU bibehålla ett långsiktigt engagemang för den Nordliga dimensionen med att från North Sweden upprätthålla det fokuset och ge stöd för hemmaaktörerna gentemot EU med tillgång till investeringsmedel i form av bland annat en av EU stödd Arktisk Investeringsplattform. North Sweden ska också kunna visa på Norra Sveriges strävan till regionalt inflytande och regional utveckling tillsammans med övriga nordliga regioner inom ramen för Östersjösamarbetet.

Vertikala policyområden: Fokusområden

North Swedens fokusområden kan beskrivas inom fyra tematiska huvudarbetsområden, *Regional Utveckling, Innovationsunionen, Inre Marknad* samt *Attraktiv Livsmiljö*, som i sin tur är länkade till EU:s olika policyområden, med fokus på det som är av särskild vikt för Övre Norrland.

REGIONAL UTVECKLING

Sammanhållningspolitik för regional kapacitetsuppbyggnad

För 2014—2020 har mycket av det som North Sweden arbetat för kunnat befästas avseende EU:s sammanhållningspolitik med sina struktur- och investeringsfonder, ESIF, utifrån hur de kan bidra till stöd för Övre Norrland och bidra till investeringar i regional kapacitetsuppbyggnad och innovationsförmåga med också deltagande i europeiska utvecklings- och samarbetsprojekt inom de territoriella programmen.

North Sweden ska vara ett tillgängligt stöd för huvudmännen och regionens och de regionala aktörernas möjligheter att dra nytta av ESIF. North Sweden ska aktivt verka för att se till att regionen är en fortsatt god dialogpartner gentemot EU-kommissionen och Europaparlamentet med flera i EU och för det använda de samarbeten som etablerats inom ramen för EFNS och NSPA för dialogen. Det kan och ska givetvis även ske genom kontakter med andra regioner och aktörer med gemensamma intressen för att på Brysselarenan få samlad kraft.

De ansträngningar som gjorts från North Sweden i samspel med andra har burit frukt och förslagen för de kommande regionalfonderna för 2021 och framåt ligger i hög grad i enlighet med det som framförts från norra Sverige med en fortsatt regionalpolitik omfattande alla EU:s regioner samt en extra gleshetsallokering till regionerna i NSPA som utöver sedvanlig regionalfond för kapacitetsuppbyggnad också innehåller en del socialfond för därtill nödvändig kompetensuppbyggnad. Utformningen av EU:s fonder och program är viktigt för norra Sveriges möjligheter att arbeta med utvecklingsprojekt och North Sweden ska fortsatt verka för att de ger stöd för de nordliga regionernas utvecklingsbehov. För norra Sveriges del är det viktigt att de extra medlen verkligen kan användas till regionens specifika behov inom inte minst informationsteknologi och transportinfrastruktur, inklusive regionens glesbygdsflygplatser, att agera för.

För norra Sverige genom North Sweden gäller det sammantaget att fortsatt, såväl i EU som nationellt, kunna visa på de mervärden ESIF ger för regionens utveckling och hur från EU relativt små insatser ger oerhört stor utväxling i regioner som ligger i framkant inom många områden men samtidigt är ekonomiskt och socialt sårbara utan sådana extra tillskott, för att värna det stöd regionen kan få från EU.

Målsättningen för North Sweden är att medverka till att regionens aktörer ska kunna dra nytta av EU:s struktur- och investeringsfonder. Därtill ska North Sweden utifrån EU-kommissionens lagda förslag som går i regionens riktning med en fortsatt särskild extra gleshetsallokering att fortsatt kunna användas utifrån regionens specifika behov och förutsättningar inom inte minst informationsteknologi, transportinfrastruktur inklusive flygplatser samt kompetensutveckling.

INNOVATIONSUNIONEN

Forskning och Innovation för Europeisk Excellens

Innovationspolitiken är en grundpelare i EU:s långsiktiga och övergripande strategier med starka kopplingar till övriga policyområden. Därmed ska North Sweden bevaka och påverka utvecklingen inom EU:s forsknings- och innovationspolitik. Avsikten är att stärka det långsiktiga strategiska arbetet med att få fler hemmaaktörer att växla upp de egna insatserna och i högre grad ta del av EU:s forsknings- och innovationsplattformar med tillhörande ekonomiska medel. Detta arbete sker i nära samspel med regionens aktörer för att nyttja befintliga nätverk och varumärken för att tillgå så många ytor för påverkan som möjligt och därmed maximera nyttan för regionen.

Synergieffekter som uppstår när projektägare lyckas kombinera finansiering från strukturfonder och sektorsprogram, inklusive det kommande EU forsknings- och innovationsprogrammet Horizon Europe, under enhetliga projekt och mål, kommer att få ett ännu starkare fokus i kommande programperiod. Regionens förmåga att skapa synergier förväntas bli en fördel i fördelningen av de konkurrensutsatta medlen. Samspelet mellan lärosätena och regionens aktörer i form av näringsliv, det offentliga samt den ideella sektorn har en avgörande betydelse för ett sådant framgångsrikt regionalt innovationsarbete med sikte mot också forskningsmässig excellence och därmed full tillgång till och nyttjande av EU:s stöd för verklig långsiktig regional utveckling. North Sweden kan, bland annat genom rådgivning till regionens aktörer, visa på de möjligheter som finns och, vara en aktiv länk för regionens aktörer, att kunna ta steg mot ökad EU-närvaro och deltagande och även kunna ta hem sådana satsningar.

EU:s arbete med nästa ramprogram, Horizon Europe, är igång och North Sweden kan via olika kanaler agera för regionens intressen, såväl i det arbetsprogram som styr teman för utlysningar av forskningsprojekt, som i förberedelserna för övergripande kommande forsknings- och innovationsprogram. I de påverkansmöjligheter som står öppna för forskare och andra experter kan North Sweden bereda väg för regionens aktörer. North Sweden agerar utifrån de regionala starka forsknings- och innovationsområden och kopplade regionala prioriteringar, exempelvis de som lyfts fram i positionspapper antagna av EFNS. North Sweden ska informera och samverka med universitet, företag och offentliga sektor och visa på hur samverkan mellan aktörerna är en förutsättning för att öka deltagandet på EU-arenan. Det inbegriper också att i dialog med nationella aktörer agera för att i EU få in forskningsområden som är av relevans för regionen.

EU betonar vikten av internationell samverkan inom forskning och innovation. North Sweden kan vara en aktör på Brysselarenan för att knyta band till andra parter för regionens forsknings- och innovationscentra och vid intresse vara en konkret länk in i de organisationer såsom tematiska nätverk, det regionala forskningsnätverket ERRIN och andra som i Bryssel samlar aktörer inom utbildning och forskning. North Swedens medlemskap i ERRIN, som samlar regioner i arbetsgrupper kring gemensamma forskningsintressen, ska fortsatt utvecklas och växlas upp för att hitta de mest lämpliga arbetsgrupper inom nätverket som kan ge nytta för regionens forskningsaktörer att vilja och kunna medverka i, med North Sweden som en aktiv länk gentemot EU. Därigenom

kan North Sweden genom ERRIN, som en idag stark partner till EU-kommissionens utveckling av forskningspolitiken, bidra till att skjuta in Övre Norrlands intressen.

North Sweden ska också fortsätta bidra till samverkan i NSPA-området och hela Barents/Arktis, som en möjlighet att etablera en kritisk massa och forskningsvolymmer samt partnerskap som kan ge ytterligare utväxling på EU-finansierat stöd till forskning och innovation i regionen och där spelar den etablerade samverkan mellan universiteten i norra Sverige, Finland och Norge, Arctic Five, en viktig roll att kunna samspele med.

Målsättningen är att från North Sweden bidra till att stärka universitetens och näringslivets – med flera regionala aktörers – möjligheter att påverka kommande utlysningar i det kommande forsknings- och innovationsprogrammet Horizon Europe, genom att peka på de för hela EU relevanta framtidsområden som också är styrkeområden för regionens aktörer. Syftet är att medverka till ett ökat aktivt regionalt deltagande i EU:s forsknings- och innovationsprogram och en ökad medvetenhet om behovet av regional samverkan på olika plan inom och utom regionen för att få del av EU:s forsknings- och innovationsmedel, inklusive de möjligheter den plattform North Sweden medlemskap i det regionala forskningsnätverket ERRIN medför. Genom det kan regionen också påverka nästa generations ramprogram för forskning och innovation i EU.

Smart specialisering genom kreativa kluster och digitala agendan

De kluster som finns i regionen och de förutsättningar till smart specialisering som de ger ska särskilt lyftas fram, som goda exempel på den utvecklingskraft som finns i norra Sverige. Det finns möjligheter till gränsöverskridande utbyten över såväl nationsgränser i hela NSPA-området som mellan olika aktörer inom samhälle, näringsliv och akademi och mellan olika verksamhetssektorer och distansöverbyggande kluster med tillväxtpotential, som i sig ger möjligheter till en unik innovationsförmåga och en kritisk massa nog för innovationskapacitet även i glesbefolkade områden. De goda exempel som finns på smart specialisering, genom att vända nackdelar till fördelar såsom att dra nytta av det kalla klimatet för specifika verksamhetsetableringar, uppmärksammas inom EU och lyfts fram i OECD-studien för NSPA. North Sweden kan bidra till att visa på vinsterna i att stötta sådana utvecklingsprocesser, som skapar mervärden för hela EU.

Genom att visa upp regionens befintliga innovationskluster, ytterligare FoU/High-Tech-utvecklingspotential och förmåga att husera EU-gemensamma forskningssatsningar, såsom rymdverksamheten på Esrange, eller projekt inom framtidssektorer som Processindustriell Automation, och biomassa/bioenergi, likaväl som den spetskompetens som finns i regionens befintliga basnäringar och förutsättningar att vara ledande inom informationsteknologi, ICT, ökar regionens attraktivitet för omvärlden och på motsvarande sätt EU:s intresse för regionen. Det kan ge utrymme för innovationssatsningar från EU:s sida som inte bara koncentreras till mer urbana områden inom bland annat partnerskap som Smart Cities, utan också för demografiska utmaningar och tillgänglighetsproblem i glesbefolkade områden. De nordliga glesbefolkade områdena av Europa kan rentav vara föregångare med möjligheter att för hela EU pröva och husera innovativa lösningar som en "testbädd" inom inte minst ICT.

Medverkan i det Europeiska Innovationspartnerskapet, EIP, Smart Cities som North Sweden är med igenom NSPA utifrån att ha medverkat till att i den plattformen ta bort gränser om att det endast skulle beröra städer över 250.000 invånare, ger möjlighet att stärka utbytet mellan städer och forskningsaktörer inom NSPA men också över hela Europa. Det ger förutsättningar för att från NSPA finnas med i för EU centrala innovationsutmaningar som annars varit förbehållet de större städerna. För North Sweden är det väsentliga att EIP:n kan utgöra en plattform och katalysator för att få med hemmaaktörerna i samverkan kring olika initiativ som ger mervärden för det egna utvecklingsarbetet, oavsett det är en direkt del av EIP:n som sådan eller inte. Det ger ökade möjligheter för att också få anpassad finansiering från EU.

North Sweden ska arbeta för att hitta kopplingar mellan utvecklingen inom EU:s digitala inre marknad och Norra Sveriges styrkeområden samt lyfta upp dessa på EU-arenan. Norra Sverige kan utgöra en part i EU:s genomförande av strategin genom den befintliga verksamheten inom energieffektiv datalagring i serverhallar, IT-stödda processer i glesbygdsområden och digitalisering av industrin. Det gäller även andra potentiella verksamheter med behov av stora ytor, mycket energi och kylning. Kopplingar kan även ske till EU:s arbete med klimatmålen och Energiunionen. Big Data och Open Science utgör också prioriterade områden där Norra Sverige kan ta ett utrymme genom den datamängdsgenerande verksamheten, så som satellitövervakning och medicinsk forskningsdata vid Umeå Universitetssjukhus, som skulle kunna offentliggöras som ett föregångsexempel och distribueras via regionens serverinfrastruktur.

I detta sammanhang är också Region Norrbottens roll som Reference Site European Innovation Partnership on Active and Healthy Ageing (EIP on AHA) ett redskap för att lyfta fram regionens potential inom e-hälsa/telemedicin och distansöverbyggande teknik på europeisk nivå, som också kan sammanföras med motsvarande arbete i Västerbotten inom distansöverbyggande hälsa och kompetensförsörjning med sikte på framtida aviserade ökade forskningsmedel i EU på området.

Målsättningen är att North Sweden genom att lyfta fram de ledande innovationskluster och forskningsmiljöer av excellence som finns i regionen, ska verka för en förståelse i EU om att regional innovationsförmåga genom smart specialisering i konkurrenskraftiga kluster med spetskompetens är giltigt och av vikt att stödja från EU:s sida även för regioner som Övre Norrland. Rentav att Övre Norrland och NSPA i sin helhet kan vara föregångare och testbädd för innovationer för hela EU, inte minst genom det NSPA-baserade konsortiet inom EIP:n Smart Cities, samt kopplat till EU:s digitala agenda och nya ICT-lösningar, såsom regionens satsningar på distansöverbyggande teknik såsom e-hälsa/telemedicin i framkant och hemvist för exempelvis datacenteretableringar och överlag energi- och klimatsmarta lösningar att kunna få EU:s intresse och stöd för.

INRE MARKNAD

Transport och infrastruktur för regionalt sammanlänkat Europa

North Sweden har varit aktiv i arbetet för att den Botniska Korridoren ska få status som en del av det så kallade Core Network inom EU:s transportnät, TEN-T. Det arbetet fortsätter för att gentemot framförallt EU-kommissionen agera för att den Botniska

Korridoren förblir berättigat till stöd från EU:s fond för infrastruktur, Connecting Europe Facility, CEF, och att den därtill kan bli en fullvärdig stomnätsskorridor genom att jackas in i den befintliga EU-korridor som går från Skandinavien till Medelhavet, ScanMed. North Sweden arbete har burit frukt i form av att även de delar av Core Network som inte är formella EU-korridorer får EU:s fortsatta uppmärksamhet med fokus på Övre Norrlands stomnät. Det förstärks av att såväl EU-kommissionen som den svenska regeringen under 2018, utifrån regionens och North Swedens arbete, nu föreslår en förlängning av ScanMed till norra Sverige och vidare mot Norge och Finland.

Norra Sveriges behov av fungerande infrastruktur, såsom Botniska Korridoren, Northern Axis, d v s Malmbanan och vidare mot Transsibiriska järnvägen, för europeisk tillväxt ska fortsatt påtalas gentemot EU under förhandlingarna som sker 2019 om EU:s långtidsbudget. I det sammanhanget kan det av North Sweden initierade "Arctic Triangle" bidra till att visa på Övre Norrlands betydelse för EU:s nordliga förbindelse med den arktiska regionen mot Norge och Finland och vidare norrut, västerut och österut inklusive gränsövergången mellan Haparanda-Tornio. Överlag ska North Sweden ge strategisk rådgivning och argument samt samordna regionens intressen inför kommande översyn och revidering av TEN-T-förordningen som inleds 2019 och inför det bidra till att etablera en samlad regional berättelse för att stärka EU:s intresse att verkligen vilja investera i norra Sverige.

North Sweden ska vara en samarbetspartner för de aktörer som aktivt företräder regionens intressen inom EU:s transportpolitik, såsom strävan till att få till stånd en fungerande framtida förbindelse över Kvarken, Luleå hamn och Malmbanan och på olika sätt medverka till ökad medvetenhet i EU om vikten av att knyta samman Europas nordliga områden mot världen i övrigt, men också inom regionen med fler tvärstråk. Det inkluderar en ny järnväg, Barentskorridoren, mellan Kolari i Finland till Pajala/Kaunisvaara och vidare till Svappavaara där den ansluter till Malmbanan. North Sweden kan även gentemot EU påtala vikten av att särskilda medel avsätts för EU:s egna arktiska områden för att möjliggöra medfinansiering från CEF av även objekt utanför stomnätet. North Sweden ska också fortsätta att genom kontakterna med EU och ställningstaganden i EU ge stöd åt de regionala aktörerna gentemot nationell nivå.

Barents Euro-Arctic Pan-European Transport Area, BEATA, är en plattform att samverka med för fokus på samlade kommunikationslösningar i det nordliga Europa och inom Northern Dimension Transport Logistics, NDPTL, finns möjligheter till stöd. Målsättningen om bättre kommunikationslösningar i EU:s Östersjöstrategi ger också grund för att sätta fokus på regionens behov. EU:s koncept med så kallade gröna korridorer genom Europa har därtill fortsatt relevans för att sammanlänkas med Övre Norrland. Behovet av och utveckling/försök med nya innovativa regionala transportlösningar kan också samspela med EIP:n för Smart Cities som North Sweden är engagerat i genom NSPA. Därtill kan möjligheterna för att erhålla finansiering genom det föreslagna nya investeringspaketet för hela EU i form av bland annat den Europeiska Fonden för Strategiska Investeringar, EFSI, under denna budgetperiod prövas. North Sweden kommer också att bevaka EU-kommissionens föreslagna InvestEU, som är tänkt att ersätta EFSI och samla alla dagens olika finansiella instrument under en hatt, med syfte att även dra till sig mer privat kapital i för Europa nödvändiga investeringar.

North Sweden ska fortsatt kunna bistå regionens aktörer i arbetet med genomförandet av direktivet om infrastruktur för förnybart bränsle och möjlig finansiering från EU för exempelvis biogasutbyggnad. North Sweden ska särskilt synliggöra behovet av avancerade bränslen/förnybar energi från biomassa till flyget och de satsningar som görs i regionen på detta. North Sweden ska överlag uppmärksamma och aktivera regionens företrädare att ta del av de utlysningar som sker inom ramen för EU:s TEN-T/CEF och gentemot EU agera till gagn för dessa ansökningar.

Målsättningen är att North Sweden aktivt ska medverka till att Botniska korridoren med Luleå hamn tillsammans med Northern Axis förblir del av CEF, finansieringsmekanismen för TEN-T, och för det medverka till att Botniska Korridoren och de öst-västliga stråken Malmbanan och Haparandbanan samt övriga stamnätsobjekt i alla transportslag kan bli en fullvärdig stamnätskorridor i ScanMed. North Sweden ska gentemot EU kunna visa på vikten av att knyta ihop Europas nordliga delar, exempelvis genom att inom ramen för EU:s TEN-T och arktiska politik introducera begreppet den "Arktiska Triangeln" och visa på behovet av Barentskorridoren för järnväg över Pajala/Kaunisvaara och utifrån Östersjöstrategins målsättningar etablerandet av en långsiktigt hållbar färjetrafik över Kvarken. North Sweden ska verka för att öst-västliga förbindelser, även multimodala tvärstråk, och motsvarande objekt kan kvala in i TEN-T. BEATA är en plattform för samlade infrastruktursatsningar i det nordliga Europa. North Sweden ska arbeta för att regionen tar del av och ansöker om finansiering inom TEN-T/CEF och andra EU-finansieringsinstrument samt i EU synliggöra dessa ansökningar och etablerandet av sammanlänkade hållbara transporter och gröna korridorer inkluderande Övre Norrland. North Sweden ska därtill i EU synliggöra behovet av biobränslen för flyget.

Råvarutillgångar och utveckling: Mineraler, metaller, skog & energiproduktion

EU-kommissionens råvaruinitiativ med fokus på metaller och mineraler och som konkretiserats i en strategi, utgör en grund för North Swedens möjligheter att vara en aktiv dialogpartner gentemot EU i dessa frågor utifrån råvarornas betydelse för Europa och därmed Norra Sveriges betydelse för EU. Övre Norrland har specifik kompetens och kluster med en hög spetskompetens inom råvaror och råvaruhantering som ger Europa unika innovationsmöjligheter i de olika initiativ som lanseras för ökad tillgång till råvaror och mer resurseffektiva och innovativa råvaruflöden från prospektering och utvinning till färdig produkt, också i en arktisk kontext.

Särskilt aktuella är innovationspartnerskap, EIP, för råvaror samt den stora satsningen på Knowledge and Innovation Community, KIC, på råvaruområdet som Luleå Tekniska Universitet är en av noderna för. North Sweden kan ge stöd på Brysselarenan för att ge de bredare perspektiv som EU-kommissionen efterfrågar och där Norrbottens och Västerbottens gemensamma mineralstrategi som North Sweden medverkat i arbetet för är en bra grund att stå på. Till det kommer det pågående arbetet för koldioxidneutral stålframställning som ger regionen en unik ställning globalt av intresse för hela EU att säkerställa förutsättningarna för. Råvarufrågorna en plattform för dialog med EU-kommissionen – och den nationella nivån – om långsiktig hållbar regional utveckling, inklusive jämställdhetsperspektiv och åtgärder för klimatomställning, för en positiv regional samhällsutveckling i samspel med den rena råvaruekonomin.

EU:s råvarustrategi fokuserar på mineraler, men ofta kopplas även energi – olja, gas, biomassa – till strategin. För North Sweden del är det viktigt att gentemot EU peka på behoven av fungerande energiförsörjning och därtill skogsindustrins betydelse och möjligheter för hela EU, inte minst mot bakgrund av EU:s skogsstrategi samt Energi- och klimatpaketet till 2030, den uppdaterade strategin för bioekonomi, 2050 klimatstrategin och därtill arbetet för att i EU skapa en Energiunion, som alla berör förnyelsebara bränslen från skoglig biomassa. Under 2019 kommer EU-kommissionen att presentera åtgärder för genomförande av de uppdaterade strategierna för bioekonomi respektive skog som tillsammans med det pågående arbetet för Energiunionen är av särskild vikt att bevaka hur genomförandet av dem kan stödja regionens arbete med energifrågorna och regionens biomassa- och bioenergikluster.

Målsättningen är att North Sweden i samverkan med regionens aktörer ska etablera budskapet om regionens betydelse för hela EU och aktiva deltagande i EU:s olika initiativ för att stärka innovationsförmågan i råvaruindustrin och en hållbar tillgång på råvaror för EU utifrån också klimatsmarta framtidslösningar inom denna sektor. Därtill att även skogsbrukets betydelse uppmärksammas i EU:s policyarbete vid sidan om befintliga strategier för mineraler och energi inom råvaruområdet, med fokus på norra Sveriges gentemot EU potentiella ledande position inom skoglig bioenergi och biomassa. De i sammanhanget regionala relevanta kopplingarna till EU:s skogsstrategi och bioekonomistrategi samt Energiunion och EU:s klimat och energipaket 2030 plus 2050 strategin om klimatneutralitet, ska också utvecklas. North Sweden ska därtill kunna bistå avseende de plattformar som regionens aktörer arbetar med avseende EIP respektive KIC råvaror gentemot EU och samtidigt agera för att behovet av och möjligheterna till hållbar regional utveckling förs in som en integrerad del av EU:s arbete med råvaru- och energifrågorna i EU:s nordliga, arktiska, områden.

Marknads- och näringslivsutveckling för konkurrenskraftiga småföretag

North Sweden ska ha kunskap om arbetet med en fungerande inre marknad inom EU för att kunna bistå de delar av regionen som upplever problem med gränshinder, där Norra Sverige med de integrerade gränsekonomier som finns är ett exempel för Europa. North Sweden ska kunna hänvisa till aktörer som kan hjälpa i de konkreta fallen och i övrigt på EU-nivå föra fram existerande problem.

North Sweden ska därtill bevaka EU:s statsstödsregler med relaterade skattedirektiv inför framtida översyner för så rimliga förutsättningar som möjligt för det lokala näringslivet med de konkurrensackdelar som finns i avstånden inom regionen och till marknaderna. North Sweden kan också vid påtalan från regionens aktörer medverka till att i EU uppmärksamma de fall av snedvridande konkurrensvillkor till nackdel för regionens företagande, som kan finnas mellan länder och regioner inom EU.

För aktörerna i norra Sverige och Europa är tillgång till bredband en nyckel för att kunna bedriva verksamhet och erbjuda och erbjudas olika ICT-baserade tjänster och lösningar, inte minst för näringslivsaktörer, såsom turismverksamheter i inlandet, men också för helt nya potentiella ICT-baserad affärsverksamhet och e-lösningar i regioner med långa avstånd. Utbyggt bredbandsnät med fortsatt stöd av EU samt global uppkoppling med högkapacitetskabel är förutsättningar för det.

North Sweden ska också kunna ge allmän information om offentlig upphandling och så kallad innovationsupphandling för att bidra till att fler företag kan komma att lägga anbud och att offentliga aktörer upphandlar nya tjänster. North Sweden ska därtill kunna ge information om de möjligheter som EU:s olika fonder och program erbjuder för att stödja ny- och småföretagandetillväxt samt utbyggt bredband med mera för ökad regional innovationsförmåga och nya affärsmöjligheter, inklusive det fokus som finns på småföretagandedeltagande och innovationsutveckling inom EU:s forskningsprogram samt Europeiska Investeringsbankens, EIB, stöd till företagsinvesteringar.

***Målsättningen** är att North Sweden ska kunna bidra till bättre ny- och småföretagandetillväxt i Övre Norrland genom att kunna informera om de möjliga stöd och upphandlingsregler som finns i EU samt bevaka EU:s statsstödsregler till gagn för regionens näringsliv och vid behov uppmärksamma EU på de gränshinder och ojämlika konkurrensvillkor som finns i strid mot intentionerna med EU:s inre marknad. Det inkluderar också behovet av stöd till fortsatt bredbandsutbyggnad i de nordligaste glesbefolkade områdena för fullt marknadstillträde och potentialer för ICT-lösningar i global framkant.*

ATTRAKTIV LIVSMILJÖ

Miljöriktig, hälsosam och klimatsmart tillväxt

Miljöpolitik är en prioriterad fråga på EU-agendan med EU:s uppställda klimatmål och presenterade paket för en cirkulär ekonomi. North Sweden ska bevaka och genom de områden som huvudmännen genom exempelvis Europaforum Norra Sverige pekar ut, också påverka utvecklingen inom EU:s klimat- och miljöpolitik. North Sweden ska särskilt bevaka EU:s pågående arbete med hållbarhetsmålen kopplat till klimatavtalet i Paris, COP21 och COP24, med klimat- och energimål för 2030 och snart även för 2050, som överlag kan förväntas att komma få ett stort genomslag i EU:s kommande olika policyområden och därmed av vikt att följa. Till det kommer arbetet med den samlade Energiunionen i EU, som också knyter an till klimatpolitiken avseende koldioxidminskande åtgärder med intresse för norra Sverige samt fortsätta etablera nätverk till relevanta aktörer inom miljö och klimat.

Inom klimatområdets olika delar finns det potential för norra Sverige att vara en i EU ledande aktör och är av vikt att EU:s fokus ligger i linje med regionens behov och möjligheter. Särskilt kan de hållbara klimatsmarta verksamheternas och företagens möjligheter kopplat till kluster inom energi, miljöteknik, clean-tech och bioekonomi ytterligare lyftas fram för att också på EU-nivå bidra till kunskaps- och erfarenhetsutbyte kring gröna lösningar och på regional nivå ökad kunskap om EU:s pågående processer och möjligheter att ge stöd. I EU:s agenda mot en mer hållbar plastanvändning med plaststrategin finns exempelvis potential för norra Sverige att ta fram alternativa material vilket efterfrågas av EU-kommissionen. Till det hör också EU:s arbete med ett ramverk för en samlad cirkulär ekonomi, som innebär såväl möjligheter som utmaningar för norra Sverige beroende av hur regleringarna formuleras.

North Sweden ska kunna ge information om hur regionens aktörer kan ta del av EU:s olika fonder och program, som en del av det regionala utvecklingsarbetet inom

klimateffektiv tillväxt och därtill uppmärksamma de initiativ och samarbeten som finns inom EU för att på EU-nivå göra regionen synlig i arbetet med EU:s mål om minskade växthusgaser. Därtill klimatstrategins mål för 2030 och 2050 varvid norra Sverige har möjlighet att vidta åtgärder och bidra till att reducera koldioxidutsläppen i EU och ta del av EU:s olika utlysningar för grön omställning.

North Sweden ska också följa EU:s arbete inom hälsoområdet och hur det kan föras samman med de regionala aktörerna, inte minst utifrån den demografiska utmaningen och såväl stöd för ett hälsosamt åldrande som nya tekniska lösningar inom exempelvis e-hälsa för att möta utmaningarna med såväl en äldre befolkning som behovet av kompetensförsörjning i glesbefolkade områden och därtill minskad miljöbelastning genom minskat transportarbete. I det sammanhanget är Region Norrbottens roll som Reference Site i EIP on AHA ett exempel för att i olika sammanhang lyfta fram regionens potential i utvecklingen av lösningar på geografiska hälsoutmaningar och en ökande kompetens- och personalbrist inom vården.

Överlag kan hälsoutmaningarna kopplas till det i EU ökade fokuset på ett socialt hållbart EU genom den inrättade sociala pelaren med i sin tur många punkter som berör hälsofrågor och folkhälsa samt de globala hållbarhetsmålen för norra Sverige att uppmärksamma och medverka till.

Målsättningen är att från North Swedens sida fortsatt utveckla ett arbetsfält inom klimat, miljö och hälsa och uppmärksamma Norra Sveriges utvecklingskraft på dessa områden i EU samt upplysa i regionen om de möjligheter som EU erbjuder för utveckling, samarbeten och stöd. EU:s pågående arbete med plaststrategin, klimatstrategin, en cirkulär ekonomi och etablerandet av en bioekonomi och insatser inom clean-tech i regionen ger möjligheter att bidra till att i EU ställa om till en allt mer koldioxidneutral ekonomi. North Sweden ska i samverkan med regionens aktörer verka för ett aktivt deltagande i EU:s olika initiativ för CO₂-minskande åtgärder och EU:s arbete med COP21 och COP24 och hållbarhetsmålen till 2030. Avseende de hälsofrämjande utmaningar som den demografiska utmaningen med allt fler äldre och långa avstånd i glesbefolkade områden medför ska North Sweden arbeta för att hitta samverkan med andra med liknande utmaningar och behov av kapacitet för jämlik sjukvård i glesbefolkade områden och gränsregioner. Till det kommer att lyfta fram EU:s ökande engagemang i de hälsorelaterade frågorna inom den sociala pelaren i EU.

Kreativ kompetensutveckling med lockande upplevelser

Den demografiska utvecklingen i stora delar av regionen ställer krav på effektiva lösningar för integration, jämställdhet, välfärd, kompetensförsörjning och tillgång på service och tjänster och är naturligtvis en viktig fråga. North Sweden ska kunna föra en diskussion med EU om detta och behovet av stöd för särskilt kompetensutveckling för att såväl bibehålla som kunna locka människor och företag för långsiktigt hållbar regional samhällsutveckling för unga och gamla, kvinnor och män, infödda och invandrade, men också kunna visa på de exempel som finns, särskilt IT-relaterade applikationer såsom distansundervisning, för att överbrygga avstånd, som pilotprojekt och affärsmöjligheter i hela EU. Det lyfts även fram i OECD-studien över NSPA, som överlag ger underlag för mycket av det som kopplar till de demografiska utmaningarna och behov av plattformar för kompetensförsörjning med mera med också stöd från EU.

Turism och upplevelser är inom EU utpekade områden med stora förutsättningar att utvecklas och bidra till ökad regional attraktivitet, konkurrenskraft och sysselsättning, även för mer perifera regioner, och North Sweden ska kommunicera på EU-nivå om potentialen för Övre Norrland inom detta tillväxtområde. North Sweden ska därtill lyfta fram de möjligheter som finns genom EU:s fonder och program för att i regionen samlat stödja turism- och upplevelseindustrin, inte minst i landsbygdsområdena, inklusive en utveckling av samisk turismnäring med utgångspunkt från den samiska befolkningens förutsättningar och behov.

Den samiska kulturens särart och betydelse som därtill erkänd ursprungsbefolkning, är perspektiv som allmänt kan ges ökad kunskap om på den europeiska arenan. Det har också direkt bäring på EU:s arktiska strävanden genom den dialog med urbefolkningarna som etablerats från EU:s sida, där det är viktigt att de regionala perspektiven i sin helhet finns med, genom nära dialog från North Sweden gentemot de ansvariga inom EU-kommissionen och medverkan av regionens samiska företrädare.

Till det kommer kulturens och de kreativa näringarnas roll för att bidra till också ekonomisk och social utveckling. Kulturhuvudstadsåret Umeå2014 kan ännu leva vidare som en regional investering och "varumärke" att dra nytta av. Dels för att bredda omvärldens bild av Övre Norrland i sin helhet, dels för att etablera samverkan med aktörer i Europa och EU som ger stöd för insatser från EU som kan bistå arbetet med att också i Övre Norrland stärka växtkraft och utvecklingspotential inom kulturella och kreativa sektorer vid sidan om de mer traditionella näringarna och därtill möjligheter till korsbefruktningsdem emellan. Ofta kopplas kreativa näringar i EU till begreppet design i en mycket vid mening där det finns mycket att bygga på i regionen. Det finns regionala kluster i Övre Norrland att lyfta fram i det sammanhanget för att understryka regionens innovationspotential som en region i framkant och visa på unik kulturell och kreativ innovationsförmåga till gagn för hela EU också i Europas nordligaste områden.

Inom ovanstående områden blir det viktigt att inför kommande programperiod uppmuntra till samhandling mellan olika instrument, såsom ERUF, ESF+, Erasmus+, Landsbygdsutvecklingsfonden med flera, som finns i förslagen kring så kallade integrerade territoriella investeringsstrategier och lokalt ledd utveckling.

Målsättningen är att från North Swedens sida, dels ge underlag för hur EU:s strategier samt fonder och program kan stödja behovet av kompetensutvecklingsinsatser, inte minst i glesbygd – inklusive hur EU:s instrument för samlad integrerad territoriell utveckling överlag kan bidra till glesbygdsområden – och till EU:s företrädare kunna kommunicera de behov och de regionala goda exempel genom nyttjande av ny teknik som finns, dels i dialog med regionens turismnäring se hur en möjlig samlad utveckling av regionens turism- och upplevelsenärings kan samspela med EU:s strategier. Den samiska kulturen är ett specifikt perspektiv att inom ramen för EU:s arktiska dialog även från North Sweden medverka till, för att i EU föra in Övre Norrlands samlade regionala perspektiv. North Sweden kan också fortsatt använda "varumärket" Umeå2014 som ett verktyg för en långsiktig ambition att gentemot EU kunna lyfta fram att Övre Norrlands framväxande kreativa näringar och kluster och innovationsförmåga har relevans för hela EU och EU:s tillväxtstrategier.